

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μέτρα για την ανακούφιση των ΑμεΑ, την απλοποίηση της λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και συναφή ασφαλιστικά ζητήματα»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε από τη Διαικκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρία (3) Κεφάλαια και σαράντα έξι (46) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου (άρθρα 1-12) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα Άτομα με Αναπηρία και τη λειτουργία των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.).

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 1), με τις προτεινόμενες διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου επιχειρείται, μεταξύ άλλων, η απλοποίηση της λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) και ο εξορθολογισμός της διαδικασίας χορήγησης των προνοιακών προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης στα Άτομα με Αναπηρία, με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των δικαιούχων των συγκεκριμένων παροχών και, γενικώς, την αναβάθμιση της ζωής των Ατόμων με Αναπηρία «ως συνταγματικά κατοχυρωμένης υποχρέωσής της αλλά και ως σαφούς δείγματος πολιτισμού της χώρας».

Σχετικώς σημειώνεται ότι στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2, 3, 4 και 6 του Συντάγματος θεμελιώνεται κρατική υποχρέωση για την παροχή «ειδικής φροντίδας» και τη λήψη «ειδικών μέτρων» για σειρά ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων. Από τη συστηματική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, κατ' αναφορά προς τις αρχές της προστασίας της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος), της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς

2

του (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος) και, ιδίως, της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), συνάγεται ότι στο άρθρο 21 του Συντάγματος κατοχυρώνεται ενιαίο, γενικό δικαίωμα για κοινωνική πρόνοια, του οποίου ειδικότερες εκφάνσεις αποτελούν οι ποικίλες μορφές κοινωνικής προστασίας προς τις ενδεικτικώς αναφερόμενες στο Σύνταγμα ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρίες. Ως φορέας του ενιαίου δικαιώματος για κοινωνική πρόνοια νοείται κάθε πρόσωπο του οποίου η κατάσταση επιτάσσει τη λήψη ειδικών μέτρων και την παροχή κοινωνικής φροντίδας (βλ. Κ. Χρυσόγονο, *Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, 2002 σελ. 539), οι παροχές δε κοινωνικής πρόνοιας εξειδικεύονται σε εναλλακτικές μορφές παρέμβασης, προκειμένου να προσαρμόζονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ειδικές ανάγκες των επιμέρους ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού [βλ., ενδεικτικώς, Κ. Κρεμαλή, *Το δικαίωμα του ατόμου για κοινωνική πρόνοια*, 1991, σελ. 156 επ., Ξ. Κοντιάδη, *Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης*. 2004, σελ. 469 επ. Βλ., επίσης, την Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 16.3.2015 επί του νομοσχεδίου «Ρυθμίσεις για τη λήψη άμεσων μέτρων για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, την οργάνωση της Κυβέρνησης και των Κυβερνητικών οργάνων και λοιπές διατάξεις» (ν. 4320/2015)].

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, καθορίζεται εκ νέου, από 01.10.2015, η διαδικασία ένταξης στα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης Ατόμων με Αναπηρία καθώς και η διαδικασία παράτασης της χορήγησης των προνοιακών παροχών, και παρέχεται στις αρμόδιες υπηρεσίες η δυνατότητα διενέργειας επανελέγχων των καταβαλλόμενων οικονομικών ενισχύσεων και αναζήτησης των αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων σε μη δικαιούχους (άρθρο 1). Ορίζεται ότι οι Γνωστοποιήσεις Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας οι οποίες εκδίδονται από το ΚΕ.ΠΑ. για κάθε χρήση και αφορούν τους ασφαλισμένους και τους ανασφάλιστους για τους οποίους απαιτείται πιστοποίηση αναπηρίας, είναι δεσμευτικές για όλους τους ασφαλιστικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου (άρθρο 2). Διευρύνονται οι κατηγορίες οι οποίες απαλλάσσονται της καταβολής παραβόλου για την εξέταση σε ΚΕ.ΠΑ., με την προσθήκη των ανασφαλιστών και των αιτούντων τη χορήγηση προνοιακών επιδομάτων αναπηρίας υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 3). Διευρύνεται η σύνθεση της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής του αντικαθιστάμενου δια του παρόντος άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 3863/2010, η οποία είναι αρμόδια για τον καθορισμό του ποσοστού αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη της υγείας και των υποτροπών τους, και ρυθμίζεται η λειτουργία της (άρθρο 4). Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, διευρύνεται η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με τη συμμετοχή εκπροσώπου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία και εκπροσώπου της Ανώτατης Γενικής Συνομοσπονδίας Συνταξιούχων Ελ-

λάδος (άρθρο 6), και καταργείται η αναστολή καταβολής του εξωιδρυματικού επιδόματος παραπληγίας – τετραπληγίας κατά τη νοσηλεία των δικαιούχων του εν λόγω επιδόματος (άρθρο 7). Επίσης, παρατείνεται εκ νέου, μέχρι την 31.12.2015, η προθεσμία για τη συνέχιση καταβολής των συντάξεων και επιδομάτων αναπηρίας στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας, εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές του ΚΕ.ΠΑ. σχετική ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων (άρθρο 9). Τέλος, η εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για την οριστικοποίηση των χορηγούμενων συντάξεων λόγω αναπηρίας των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι την 31.12.1992 επεκτείνεται και στους παλαιούς ασφαλισμένους (δηλαδή στους ασφαλισμένους μέχρι την 31.12.1992) των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (άρθρο 11).

Με τις διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου (άρθρα 13-19) ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής. Μεταξύ άλλων, παρέχεται η δυνατότητα συγκρότησης, με απόφαση του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ειδικών κλιμακίων ελέγχου από υπαλλήλους του Ιδρύματος όσον αφορά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων σε επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα για τον έλεγχο της εισφοροδιαφυγής (άρθρο 13). Επίσης, ορίζεται ότι για την είσπραξη από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης οφειλών προς αυτούς εφαρμόζεται αναλογικώς η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.δ. 356/2974 (ΚΕΔΕ), όπως ισχύει (άρθρο 16). Συμφώνως προς την ως άνω διάταξη του ΚΕΔΕ, παρέχεται η δυνατότητα στο Δημόσιο να προβαίνει κατά τις νυχτερινές ώρες, τις Κυριακές και τις κατά νόμο εξαιρετέες ημέρες σε κατασχέσεις κινητών εις βάρος επιχειρήσεων οι οποίες λειτουργούν κατά τα ως άνω χρονικά διαστήματα, εφόσον έχουν βεβαιωμένη ληξιπρόθεσμη οφειλή προς το Δημόσιο άνω του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 11 παρ. 3 του ΚΕΔΕ). Εξ άλλου, ορίζεται ότι οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης διατηρούν το δικαίωμα να εγγράφουν υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία των οφειλετών, εφόσον αυτοί έχουν χρέη άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, καθώς και να μη χορηγούν σε αυτούς αποδεικτικό ενημερότητας για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού και μετά τη συμμόρφωσή τους σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής των οφειλόμενων από αυτούς ποσών. Περαιτέρω, θεσπίζεται υποχρέωση των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης να προβαίνουν σε συμψηφισμό των χρηματικών απαιτήσεων του οφειλέτη κατά του φορέα μέχρι του ύψους των οφειλών του, κατά αναλογική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ, όπως εκάστοτε ισχύουν (άρθρο 17). Τέλος, ορίζεται ότι τα ποσά τα οποία κατατίθενται σε λογαριασμούς οφειλετών Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και αφορούν εξό-

4

φληση οφειλών ή εισφορών προς τους εν λόγω φορείς είναι ακατάσχετα έναντι πάντων και δεν δύναται να αποδοθούν σε οποιοδήποτε τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πλην του Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης υπέρ του οποίου κατατίθενται (άρθρο 19).

Με τις διατάξεις του Τρίτου Κεφαλαίου (άρθρα 20-46) ρυθμίζονται επιμέρους ασφαλιστικά ζητήματα.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του νομοσχεδίου

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 2

Εκ παραδρομής, κατά την αρίθμηση των περιπτώσεων στην παράγραφο 2 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 46 του ν. 4025/2011, μετά το στοιχείο στ) αναφέρεται το στοιχείο ι), αντί του ορθού ζ).

2. Επί του άρθρου 4 παρ. 1 και 2

Στην παράγραφο 1 του τροποποιούμενου διά της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου 7 του ν. 3863/2010, κατά την αρίθμηση των προσώπων τα οποία απαρτίζουν την Ειδική Επιστημονική Επιτροπή, εκ παραδρομής, μετά το στοιχείο στ) αναφέρονται τα στοιχεία ι) μέχρι και ιζ), αντί των ορθών ζ), η), θ), ι) ια), ιβ), ιγ) και ιδ).

Επίσης, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, ενδείκνυται το τελευταίο εδάφιο της προτεινόμενης με την παράγραφο 2 του παρόντος νέας παραγράφου 3 του άρθρου 7 του ν. 3863/2010 («Η λειτουργία της Επιτροπής διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας») να ενσωματωθεί στο τέλος της νέας παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου.

Στην ίδια διάταξη, στη νέα παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν. 3863/2010 η οποία εκ παραδρομής έχει αριθμηθεί ως παράγραφος 3 πρέπει να προστεθεί, μετά τη λέξη «τρίτη», η φράση «και η τέταρτη», και να διαγραφεί ο σύνδεσμος «και».

3. Επί του άρθρου 7

Με την προτεινόμενη διάταξη καταργείται η αναστολή χορήγησης του εξωιδρυματικού επιδόματος παραπληγίας–τετραπληγίας στις περιπτώσεις νοσηλείας των δικαιούχων σε οποιασδήποτε μορφής νοσηλευτικό ίδρυμα, για χρόνια πάθηση η οποία είχε θεσπισθεί με την υπ' αριθμ. Φ11321/1119/79/27.3.2013 (ΦΕΚ Β' 909) υπουργική απόφαση. Επίσης, ορίζεται ότι, από της δημοσίευσης του παρόντος, κάθε αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη που αφορά στην καταβολή του εξωιδρυματικού επιδόματος παραπληγίας – τετραπληγίας, καταργείται.

Παρατηρείται ότι, ενώ κατά την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 3) επανέρχεται σε ισχύ η υπ' αριθμ. Φ9/οικ.909/22.6.83 (ΦΕΚ Β' 380) υπουργική απόφαση, η

οποία προβλέπει αναστολή χορήγησης του εν λόγω επιδόματος μόνο σε περίπτωση νοσηλείας σε ιδρύματα ασυλιακής μορφής για χρονικό διάστημα περισσότερο των 30 ημερών, κατωτέρω (στην Αιτιολογική Έκθεση) γίνεται αναφορά σε αναστολή χορήγησης του εν λόγω επιδόματος σε περίπτωση νοσηλείας σε οποιασδήποτε μορφής νοσηλευτικά ιδρύματα.

Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν σκόπιμο να ορισθεί στο προτεινόμενο άρθρο το εφαρμοστέο καθεστώς.

4. Επί του άρθρου 8

Δεδομένου ότι, κατά την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 3), σκοπός της προτεινόμενης τροποποίησης του άρθρου 1 της κ.υ.α. Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10806/529 (ΦΕΚ Β΄ 1189/2013) είναι η αντικατάσταση του όρου «τυφλότητα» από τον όρο «αναπηρία όρασης», ερωτάται αν στο πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης διατηρείται ο όρος «τυφλότητα».

5. Επί του άρθρου 14

Για λόγους σαφήνειας, η προτεινόμενη διάταξη θα ήταν σκόπιμο να αντικατασταθεί ως εξής: «Η παραμονή των υπαλλήλων στις υπηρεσίες της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης ΙΚΑ (ΕΥΠΕΑ - ΙΚΑ) το ανώτατο όριο της οποίας, συμφώνως προς την παρ. 1 του άρθρου 23 της Φ21/1639/29.10.1998 (Β΄ 1129) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Κανονισμός Λειτουργίας Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης ΙΚΑ», όπως ισχύει, λήγει εντός του τρέχοντος έτους, παρατείνεται μέχρι την 31.12.2015».

6. Επί του άρθρου 25

Εκ παραδρομής αναφέρεται το ΦΕΚ δημοσίευσης του ν. 1358/1983 ως «Α΄ 60», αντί «Α΄ 64».

7. Επί του άρθρου 29

Στην προτεινόμενη διάταξη γίνεται αναφορά στις ρυθμίσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 7 του ν. 3232/2004, ενώ πρόκειται περί της παραγράφου 4.

8. Επί του άρθρου 30

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, θα ήταν σκόπιμο να αναφέρεται ρητώς στο προτεινόμενο άρθρο ότι, με τις ρυθμίσεις του, τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου πρώτου, υποπαραγράφος ΙΑ.6 περίπτωση 5 του ν. 4093/2012 (βλ. και πίνακα των τροποποιούμενων – καταργούμενων διατάξεων που συνοδεύει το νομοσχέδιο).

6

9. Επί του άρθρου 33

Στο πρώτο εδάφιο του παρόντος η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 138 του ν. 4052/2012 αφορά το έκτο εδάφιο, και όχι το τέταρτο, της παραγράφου ΙΑ.1.

10. Επί του άρθρου 39 παρ. 1 και 2

Στην παράγραφο 1 πρέπει να διορθωθεί το έτος έκδοσης (2014, αντί του αναγραφόμενου 2013) της αναφερόμενης υπουργικής απόφασης υπ' αριθμ. 10056/31621/1914.

Στην παράγραφο 2, η λέξη «μηνών» πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «μήνες».

Αθήνα, 26 Ιουνίου 2015

Οι εισηγητές
Δημήτριος Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

